

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: De herstemmingen. — De toekomst der S. D. P. — Rechts tegen links. — De Algemeene Verkiezingen en de S. D. A. P. — Vrijzinnige Openhartigheid. — Berlijnsche Brieven; De Financiering. — Een bekenenis. — Van het Partijbestuur. — Van de Afdelingen.

Van de Administratie.

De abonné's, die de vorige postkwitantie hebben geweigerd en sindsdien ondanks ons verzoek geen postwissel hebben gezonden, ontvangen na dit nummer ons orgaan niet meer. Dringend verzoeken wij hen, aan hun verplichtingen te voldoen.

Een aantal leden der S. D. A. P., tot nog toe abonné op ons orgaan, hebben zich genoopt gevoeld te bedanken voor hun abonnement. Al is dit aantal niet schrikwekkend, toch moet dit onze leden en medestanders nopen, zooveel mogelijk abonné's te werven. Onze propaganda voor het orgaan mag geen oogenblik stil liggen. Bij het beginnen van het nieuwe kwartaal is 't de meest geschikte tijd voor 't winnen van nieuwe abonné's.

1 Juli worden de postkwitanties voor het 4e kwartaal verzonden. Voordien kan men het abonnementsgeld, groot 40 cent ons opzenden.

De Herstemmingen.

Hebben wij bij eerste stemming den strijd gevoerd voor het socialisme, een strijd die onder de gegeven omstandigheden in Holland gevoerd moet worden onder de leuze: **Op voor het Algemeen Kiesrecht**, bij de herstemming is het in overeenstemming met onze Kongresmotie onze taak, ons optreden wederom te laten bepalen door de houding van de verschillende partijen ten opzichte van het A. K. Enkel de kandidaten van die partij, waarvan wij weten, dat zij — hoe verkeerd hare wegen overigens mogen zijn — op zichzelf voor een onverzwakt Algemeen Kiesrecht voor Mannen en Vrouwen op de bres staat, enkel de kandidaten van de S. D. A. P. kunnen door onze afdelingen worden gesteund. Het zijn voor de afd. Amsterdam, in district II: **J. OUDEGEEST**; III: **P. J. TROELSTRA**; IX: **W. H. VLIEGEN**; voor de afd. Den Haag, in district I: **J. TER LAAN**; voor de afd. Westerdijken, in district Appingadam: **J. H. SCHAPER**.

Wij hebben tot den Vrijz. Demokraat Ketelaar, die in Amsterdam V in herstemming komt, het volgende schrijven gericht:

Geachte Heer,

Wil de goedheid hebben, door het beantwoorden van enkele vragen ons in de gelegenheid te stellen, onze houding te bepalen ten aanzien uwer herstemming in A'dam V. Wij wenschen op te merken, dat wij meenen niet te mogen oordeelen naar het program uwer partij, maar dat wij uw persoonlijke meening omtrent elk der onderstaande punten uit uw rechtstreeksche beantwoording behooren te kennen.

1. Erkent gij de urgentie van het rechtstreeksche en gelijke onverzwakte Algemeen Kiesrecht voor mannen en vrouwen, voor Parlement, Gemeenteraden en Provinciale vertegenwoordiging?

2. Zult gij stemmen tegen elk kiesrecht, dat slechts aan een deel der vrouwen kiesrecht geeft?

3. Zijt gij tegen de handhaving of versterking van de macht van een tweede vertegenwoordigend lichaam (te Kamer) volgens niet algemeen en gelijk kiesrecht gekozen?

4. Zijt gij tegen de invoering van elk soort van organisch kiesrecht?

5. Zult gij stemmen tegen de invoering van elken vorm van meervoudig kiesrecht?

6. Zijt gij tegen het toetsingsrecht?
(w. g. door Voorz. en Secret.)

Hierop ontvangen wij het volgende antwoord:
Amsterdam, 17-6-1909.
Ceintuurbaan 286.

Aan 't Bestuur der S.D.P.,
te Amsterdam.

M M.!

In antwoord op Uw schrijven van gisteren diene 't volgende:

1°. De eerste vraag beantwoord ik bevestigend.

2°. Hoewel ik mij niet velerlei stelsels kan denken, waarbij ik aan een deel der vrouwen 't kiesrecht zou willen geven, zou b.v. een andere (hogere) leeftijd voor de vrouwen dan voor de mannen voor mij geen beletsel zijn, al acht ik zulk een stelsel niet gewenst.

3°. Ik ben tegen uitbreiding van de macht der 1e Kamer, de wijze van verkiezing van nu acht ik verkeerd.

4°. Deze vraag leent zich niet tot een rechtstreeks antwoord. Men zou toch alle mogelijke soorten van organies kiesrecht in wel omljnde vormen voor zich moeten zien, om te kunnen beslissen. Als 't een niet-demokraties stelsel zou zijn, zou ik er echter zeker tegen wezen.

5° en 6°. Hier ben ik beslist tegen.

Met beleefde groet,

Uw dw.

(w.g.) KETELAAR.

Door dit antwoord, speciaal sub 2 (vrouwenkiesrecht) en 4 (organisch kiesrecht), plaatst de heer Ketelaar zich o.i. evenals hij dit reeds mondeling in den verkiezingsstrijd deed, en evenals vele vrijzinnig-demokraten dat vóór hem deden, ter zijde van het eenige standpunt, dat het proletariaat aanvaarden en steunen kan: dat van principiël voorstander te zijn van Algemeen en van geen ander Kiesrecht in elk geval, en van het Algemeene Vrouwenkiesrecht even onbeperkt als het Algemeene Mannenkiesrecht. Er was voor ons geen aanleiding andere in herstemming komende Vrijz.-Demokraten naar hun meening te vragen, wijl in hun distrikten onze partij nog geen afdeling bezit. Door dit antwoord van den heer Ketelaar moeten wij de Vrijz. Demokraten ten opzichte van het onverzwakte Algemeen Kiesrecht voor Mannen en Vrouwen op één lijn stellen met de andere burgerlijke partijen. En ten opzichte van hen allen zeggen wij tot het proletariaat: brengt bij de herstemmingen, waarbij burgerlijke kandidaten betrokken zijn, ditmaal uw stem niet uit, noch naar rechts, noch naar links. **Waar de heeren van links op uw stemmen rekenen, daar is het een teeken van uw macht, wanneer gij hun die stem weigert, zoolang zij zich niet openlijk en onomwonden vóór het onverzwakte Algemeene Kiesrecht voor Mannen en Vrouwen verklaren.**

Tot onze afdelingen zeggen wij derhalve, onderhoudt u van stemming in Amsterdam V en VI, in Rotterdam, I, II, III, IV en V,

in Den Haag II en

in Utrecht I en II.

HET PARTIJBESTUUR.

De toekomst der S. D. P.

De uitslag der verkiezingen stelt ons in staat nog beter dan tot nu toe den moeielijken strijd dien wij te voeren zullen hebben te begrijpen en te overzien.

De optimistische verwachtingen die sommigen onzer van dezen eersten strijd hadden, zijn vernietigd door de werkelijkheid. Overal was ons stemmencijfer zeer laag, het totaal in de vier districten, waar wij kandidaten stelden, ging de 500 weinig te boven. Daarentegen steeg de S. D. A. P. van 65000 tot 82000 en ging zij vooral in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Enschedé en Zaandam vooruit.

Er zijn zeker vele bijzondere redenen waardoor ons stemmenaantal zoo bijzonder klein is. Als eerste daarvan dient wel genoemd de manier waarop de Revisionisten der S. D. A. P. ons hebben bestreden. Het zal misschien nooit vertoond zijn, dat men menschen, die men eerst het spreken heeft belet en dan uit de partij geworpen, daarna, als zij voor de verdediging hunner gedachten een eigen partij vormen, van persoonlijke eerezucht en politieke onderkruiperij beschuldigt. Deze en de geheele bestrijding der Revisionisten bij de verkiezingen, was trouwens een middel om de aandacht der arbeiders van de eigenlijke feiten af te leiden. De taktiek der Revisionisten bestaat grootendeels uit trucs en dit was er slechts een van. Zoo ook al de valsche voorstellingen van wat wij zeiden, in „Het Volk”.¹⁾

Maar deze en meer andere bijzondere kleinere redenen van ons gering eerste succes, kunnen niet de voornaamste zijn. Als er onder een groot aantal arbeiders een verlangen leefde naar een andere taktiek dan door de S. D. A. P. in de laatste jaren is gevolgd, dan zouden deze kleine laagheden maar weinig hebben gebaat. Dan zouden de arbeiders in de groote steden waar wij kandidaten stelden, wel natuurlijk nog niet in een zeer groot, maar toch in een tamelijk aantal tot ons zijn gekomen.

Zij kwamen niet. Waarom niet?

Dit doorgonden moeten wij, want dat alleen kan ons leeren wat wij nu hebben te doen om sterker te worden.

Want dit is zeker: een toekomst hebben wij. Zoo zeker als de verscherping van den klassenstrijd, zoo zeker is de toekomst van die partij die haar taktiek daarnaar regelt. Het komt er voor ons slechts op aan de krachten te midden waarvan en waardoor wij leven, te begrijpen. Naar die krachten ons handelen te regelen, niet te hoog onze verwachtingen te spannen, niet te denken dat wij het te verre reeds kunnen bereiken, maar ook, en vooral, nu niet flauwmoedig te zijn en af te laten, omdat wij het te verre nog niet bereiken kunnen.

Te gemakkelijker valt het mij hierover, nu, na de verkiezingen te spreken, omdat ik van den aanvang af, toen ik mij bij onze Partij aansloot, een zéér kleine gedachte van haar voorloopig succes heb gehad en de cijfers nu bewijzen dat ik juist heb gezien.

De voornaamste oorzaak van onze nog zoo kleine macht is de bijna totale *onbekendheid* der Nederlandsche arbeiders met het socialisme, of, wat voorloopig nog hetzelfde is, met de socialistische leer.

Wij zijn in Nederland nog heel, heel aan het begin van de ontwikkeling der arbeiders. De arbeiders zitten hier diep in de klerikale en liberale leuzen. Het socialisme is eerst gepredikt als iets dat spoedig komen zou en raakte toen al gauw in het anarchisme. Na een zeer korten tijd van Marxistische sociaal-democratie (niet theoretisch en praktisch revolutionair maar instinctief, omdat zij voor het begin het meeste succes beloofde) is het Revisionisme gekomen, dat de arbeiders vooral naar hervormingen laat zien. De propaganda is daardoor nu of in handen van Anarchisten van allerlei soort (Domela, Kolthek enz.), die allerlei wegen wijzen die niet naar het socialisme voeren, of van de Revisionisten van „Het Volk” die sinds jaren over niets dan hervormingen spreken en van politieke combinaties om daartoe te geraken, droomen.

Van een actie om door verkondiging van het socialisme vooral, van de socialistische leer, van de theorie, tot een partij en een macht te komen, die tegen alle partijen, ook de liberalen en democraten stand houdt, zelfstandig, van zulk een actie, van de mogelijkheid van zulk een actie zelfs hebben in Nederland een allerminiemst klein aantal arbeiders besef.

Natuurlijk zit de diepere reden hiervan in onze economische en politieke geschiedenis.

Daarop gaan wij heden niet in. Wij wijzen nu slechts op de menselijke factoren die dien slechten ouwerwetschen toestand handhaven: de Revisionisten en de Anarchisten.

En als wij vragen: waarom hebben Wijnkoop, De Visser, Ravesteyn zoo weinig aanhang gevonden bij de verkiezingen, dan geven wij naast die kleinere redenen, die voor het grijpen, liggen en naast de groote economische slechts het antwoord: De Nederlandsche arbeider begrijpt nog niet, dat er een politieke taktiek tegen rechts en links mogelijk is, een zelfstandige arbeiderspolitiek tegen de geheele bourgeoisie. Hij begrijpt nog niet de revolutionaire parlementaire politiek. Hij denkt nog te veel, dat het om hervormingen te doen is. Hij begrijpt nog te weinig dat het om het socialisme te doen is. Hij begrijpt nog te weinig, dat de actie voor socialisme en hervormingen één moet zijn en dat de laatste door de actie voor het socialisme komen. Hij denkt nog te veel aan de politiek van de bourgeoisie. Hij denkt nog te weinig aan zijn eigen politiek, aan zijn eigen kracht.

Daar ligt de hoofdoorzaak van onze zwakheid.

En daartegen is maar één middel, dat in onze macht ligt: De propaganda voor de socialistische leer, voor de socialistische theorie, voor het socialisme zelf. Wij moeten van meet af aan beginnen, steentje voor steentje moet aangedragen en gemetseld worden. De Nederlandsche arbeiders moeten de mogelijkheid en de noodzakelijkheid van de principieele politieke revolutionaire actie leeren, die hun door de Anarchisten en Revisionisten niet gegeven wordt, en zij kunnen die alleen leeren door te leeren wat socialisme is.

De werkelijkheid, de ontwikkeling der tegenstelling tusschen Kapitaal en Arbeid zal er voor zorgen dat de Arbeidersklasse die noodzakelijkheid en mogelijkheid gaat inzien. Wij zijn slechts de menschen die helpen moeten hun haar voor oogen te brengen. Maar dat is dan ook de taak die ons nu wacht.

Och, deze verkiezingen waren maar een klein toevallig stukje strijd waartoe wij gedwongen waren. De S. D. A. P. had ons nu uitgeworpen, omdat zij onze kritiek tegen de verkiezingen niet meer hooren wilde. Dat zou te veel last hebben gegeven en daarom moesten wij weg. Dat was voor haar noodig, zij wilde het; voor ons bracht het dit nadeel dat wij dadelijk, onbekend, aan de verkiezingen mee moesten doen. Om ons recht van bestaan te bewijzen en te handhaven, moesten wij natuurlijk meedoen, maar het was onze eigenlijke actie nog niet. Deze begint nu pas, en zij is: propaganda en nog eens propaganda.

In den komenden winter moet iedere afdeling van ons en ieder lid er op uit. Dan moet in de fabriek en op de werkplaats onze taktiek, onze wijze van strijden worden bekend gemaakt. Dan moet, voor het eerst in Nederland, het Marxisme, als één geheel, door één partij, — niet als een toevallige of instinctieve actie, maar als een bewuste wetenschappelijke — niet als een wel gedulde of toegelatene of in een hoekje verstopte maar als de eenig juiste, overal door de werkelijkheid ten slotte zegevierende — niet als een theorie maar als een praktijk, — worden gepropageerd. Dan moeten onze afdelingen naar hunne cursussen trekken de man-

nen en vrouwen van wie zij weten of denken dat zij tot strijders voor de Marxistische taktiek en de Marxistische partij kunnen worden gemaakt.

Van meet af aan moeten wij beginnen, van onder op moet onze partij worden opgebouwd. Dat is de heerlijke taak die ons nu wacht en die nu aanvangt.

De taak die wij te doen hebben, het propageeren van den klassenstrijd volgens Marxistische opvatting zal ons in de jaren, die wij nu tegemoet gaan, door de politieke verhoudingen worden verlicht.

De kerkelijken zullen gedwongen worden, nu zij over eene meerderheid gaan beschikken, die, bij goeden wil, sociale hervormingen zou kunnen geven — zij zullen hun onwil en hun onvermogen moeten toonen.

Daartegenover zullen de liberalen den schijn van grooter hervormingsgezindheid moeten aannemen om den invloed en de macht die zij nu verloren, te heroveren. Om den steun der arbeiders weer machtig te worden zullen zij nieuwe beloften, verder gaande voorstellen moeten bedenken.

Maar, geplaatst tusschen hunne begeerte om de macht te herkrijgen en de onvermijdelijkheid van goede hervormingen, waarmee zij hun invloed bij de arbeiders alleen herkrijgen kunnen, — geplaatst voor de keus: onmacht en blijvende achteruitgang of opnieuw de machtigste partij, maar dan alleen door vermeerdering van de macht van het proletariaat, in de eerste plaats door het geven van het volledig algemeene kiesrecht, — geplaatst voor de keus: partijbelang of klassebelang, — zullen de liberalen niets anders kunnen doen dan huichelen en met schijnbeloften de arbeiders trachten te paaien.

Want meer dan hun partijbelang, dat hen drijft de kerkelijken te overwinnen, zal het klassebelang hun zijn dat hen dringt de arbeiders niet toe te laten tot de macht.

Zij zullen met woorden van hervormingen komen, maar het klassebelang zal hen dwingen tot bedrog. Het Algemeen Kiesrecht zullen zij blijven *noemen*, maar zij zullen het niet durven wagen een wezenlijk Algemeen Kiesrecht te geven. De liberalen niet, maar ook niet de vrijzinnige democratie die voortdurend met de Liberale Unie heult.

De burgerlijke democratie zal, ook als het tot een nieuwe partij-groepering kwam: Conservatisme tegen Democratie toonen wat zij is, zooals zij het in Frankrijk toonde.

En de S. D. A. P. zal het niet meer wagen de valsche beloften van liberalen en democraten in al hun valsheid voor de arbeiders te onthullen. Zij, wier leider vlak voor de verkiezingen nog schreef: „Verschillende belangrijke punten zijn er, die nu eenmaal de sociaaldemocraten ten onzent, als zij tusschen vrijzinnigen en kerkelijken moeten kiezen, nopen op eerstgenoemden, als de „minsten van twee kanten,” hunne keuze te vestigen”, — zij die op de Vrije Liberalen alleen daarom nu „haar keuze niet vestigt,” omdat de kerkelijken toch al de meerderheid hebben, en zij dus veilig een beetje revolutionair kan doen, — zij die de Liberale Unie en de Vrijzinnige Democratie steunt, hoewel zij zoo goed als wij weet, dat hun leuze Algemeen Kiesrecht bedrog is, — zij die de antithese helpt in stand houden en den principiëlen strijd voor het Alg. Kiesrecht niet aandurft, — zij die het Marxisme verloochent en de strijdende marxisten uitwierp, — zij zal de pogingen der liberalen en vrijz. democraten om weer aan de macht te komen, ondersteunen binnen korter of langer tijd, — en zij zal bedrogen uitkomen en de arbeiders met die actie bedriegen zoo zeker als er klassebelang en klassenstrijd in de wereld is.

Maar even zeker zal dan aldoor de S. D. P. er zijn om haar waarschuwend stem te doen hooren en de arbeiders te wijzen op de nieuwe, voor Nederland nieuwe, betere taktiek, de op de theorieën van Marx berustende: dat de arbeiders niet moeten vertrouwen op liberaal, noch klerikaal, noch burgerlijk demokraat, maar op hun eigen kracht en beginsel en doel alleen.

Dit zal jaren kosten, de strijd dien wij tegemoet gaan om aan de arbeiders dat te leeren, tegen allen tegenstand der bourgeoisie en der revisionistische S. D. A. P. in, die strijd is nog heel wat anders dan deze enkele onstuimige dagen van verkiezingsdebat tegen de verfoeilijke revisionistische methodes van bestrijding.

Maar deze strijd is een heerlijke strijd, want hij is de strijd voor de zelfstandigheid, de onafhankelijkheid, de geestelijke bevrijding der arbeiders, voor het socialisme zelf.

En ver in de verte ligt voor ons de zege. Het kan niet anders of onze taktiek zal zegevieren, want de bezittende en de proletarische klassen komen inderdaad steeds scherper tegenover elkaar en langzaam maar zeker komt de eindstrijd om de wezenlijke macht dichterbij.

Het zal nog een tijd duren, waarschijnlijk, maar eindelijk komt de dag ook in Nederland, dat de arbeidersklasse inziet dat en liberaal en klerikaal en burgerlijk-demokraat haar de vrijheid en de hervormingen naar de vrijheid, onthouden wil. En als de arbeidersklasse dat inziet, dan is er geen Revisionisme meer, want dat leeft van verwachting van en heel of half vertrouwen op de bourgeoisie.

Het onoprechte geknoei met het Algemeen Kiesrecht der Liberale Unie en der Vrijzinnige Democratie bij deze verkiezingen is het voorspel van een nog grooter bedrog dat volgen zal. De taktiek der S. D. A. P. om nu deze huichelende partijen te steunen is slechts een voorspel van hare nog slechtere actie tegenover de burgerlijke democratie die volgen zal.

Aan ons de taak om in geschrift en woord, op werkplaatsen in vergadering die huichelarij van kerkelijken en vrijzinnigen, deze zwakheid van het Revisionisme te toonen. Laten onze leden en onze afdelingen zich op dat werk nu voorbereiden. Laten wij met ons klein troepje de handen in één slaan en samen in de komende jaren gaan werken voor dit ééne doel: de propaganda voor de Marxistische taktiek in den klassenstrijd, de onverzoenlijke bestrijding der geheele bourgeoisie. Doen wij dit vast en trouw en eerlijk, aldoor met niets anders dan het belang der arbeiders en het socialisme voor oogen, dan komt de tijd ook zeker dat de arbeidersklasse ons dankbaar zal zijn. Aan het werk, kameraden, voor de „Tribune” en voor de propaganda onzer leer. Nu komt onze tijd.

H. G.

1) Persoonlijk wil ik hier nog eens herhalen, dat „Het Volk” menigmaal wat ik in vergaderingen zeg, leugenachtig weergeeft. Men zij gewaarschuwd deze verslagen niet te vertrouwen.

Rechts tegen Links.

Bijna overal waar bladen de uitslagen der verkiezingen bekend maakten, werd het getal der gekozenen aangegeven: *rechts* zóóveel, *links* zóóveel. Een afzonderlijke lijst „sociaal-democraten” was er niet en zal er ook bij de herstemming niet zijn. Niet alleen christelijke bladen deden zoo, die er natuurlijk groot belang bij hebben de sociaal-democraten als een onderdeel van de anti-clericalen massa voor te stellen, neen ook liberale bladen vinden blijkbaar de antithese liberaal-clericaal van inder betekenissen dan die tusschen kapitaal en arbeid.

Met heel haar groote stemmental heeft de S. D. A. P. het nog niet zoover weten te brengen of in de hoofden der massa is de tegenstelling die tusschen rechts en links. Zij zelve trekt zich dat helaas niet erg aan. Mr. Troelstra redeneert nog heel kalm in *Het Volk* over de 45 liberalen en 7 sociaaldemocraten der oude kamer, die samen de meerderheid konden vormen — alsof dat de natuurlijkste zaak der wereld was.

Neen zeggen wij, als de sociaal-democraten steeds duidelijk als klassepartij waren opgetreden, dan had reeds in 1905 (toen 48 kerkelijken tegenover 45 liberalen en 7 sociaal-democraten stonden) een christelijk kabinet of hoogstens een onzijdig kabinet moeten optreden: want 48 is meer dan 45 en onbuigzame sociaal-democraten behooren zoo min bij de eene als bij de andere zijde geteld te worden.

Door zich scherp tegenover de liberalen te stellen gelijk tegenover de clericalen, daardoor laat men aan de nog christelijke arbeiders zien, dat de sociaal-democratie geen anticlericale, maar hun klassepartij is. Niet door schijnbewegingen voor de bijzondere school en ook niet door hen voor te goochelen dat het „politieke” christendom wat anders is dan het „echte” christendom. Alsof niet het christelijk geloof en de christelijke politieke overtuigingen uit precies dezelfde oorzaken voortkomen, alsof beide niet kanten zijn van de natuurlijke denkwijze der kleine burgerij en van de nog in kleinburgerlijke overleveringen bevangen arbeiders!

v. S.

Wordt lid van de Sociaal Democratische Partij.

De algemeene verkiezingen en de S. D. A. P.

Heeft de S. D. A. P. recht met tevredenheid terug te zien op dezen 11en Juni?

De beantwoording dezer vraag is ook voor ons van zeer groot belang, zoowel voor ons als sociaal democraten in 't algemeen, als voor ons in onze hoedanigheid van leden der S. D. P., der jonge en nog zoo kleine Partij, die wij hebben moeten stichten omdat de S. D. A. P. voor de vrije propageering onzer sociaaldemocratische inzichten geen plaats liet.

Zij is van belang voor ons als sociaaldemocraten in 't algemeen, omdat, waar de S. D. A. P. in dit stadium der arbeidersbeweging in Nederland ongetwijfeld verreweg de meest invloedrijke politieke organisatie is, het resultaat, dat zij bij deze algemeene verkiezingen heeft bereikt en de tactiek, die zij daarbij over 't geheel heeft gevolgd, een tamelijk, hoewel natuurlijk lang niet volledig, overzicht bieden van de machtsontwikkeling en de bewustwording dier arbeidersklasse, een machtsontwikkeling en een bewustwording, welke wij afmeten naar de mate, waarop het socialisme in de arbeidersklasse is doorgedrongen.

Zij is van belang voor ons als leden der S.D.P., omdat deze verkiezingen en de politieke verhoudingen in 't algemeen, zooals die op 't oogenblik in ons land bestaan en bij deze verkiezingen zich hebben gedemonstreerd, ons een aanwijzing kunnen zijn, in hoeverre er kans bestaat, dat wij als Marxisten, als kleine Marxistische partij in de naaste toekomst onzen invloed onder het Nederlandsche proletariaat zullen kunnen uitbreiden en versterken.

Over onze kansen, de kansen der S. D. P. vindt men elders in dit nummer eenige opmerkingen.

Hier willen wij ons alleen bezighouden met de S. D. A. P., nagaan, in hoeverre zij, die ook voor ons een Arbeiderspartij is, zij 't ook een arbeiderspartij, die in haar overgrote meerderheid niet genoeg sociaaldemocratisch is, die verder talrijke kleinburgerlijke, kleinboersche elementen omvat en wier tactiek revisionistisch is, in hoeverre zij sterker uit deze verkiezingen is te voorschijn gekomen.

* * *

Twee feiten, wij zeiden het de vorige maal reeds, hebben deze verkiezingen gekenmerkt, de bloei der ~~algemeen~~ ^{algemeen} antithese, waardoor de clericale partijen er in slagen groote massa's arbeiders mede te slepen en de arbeidersklasse verdeeld wordt in twee groote kampen, kerkelijke en niet-kerkelijke arbeiders, en het ontbreken van een werkelijke beweging onder de kiezers of daarbuiten voor het Algemeen Kiesrecht.

De vorige maal gaven wij van het laatste reeds een paar staaltjes. Nu, nog eens terugziende, is dit laatste kenmerk van dezen verkiezingsstrijd zoo mogelijk nog duidelijker geworden. Om zich goed en 'scherp voor oogen te stellen, hoezeer het kiesrechtvraagstuk nu op den achtergrond was geraakt, behoeft men zich maar even te verplaatsen naar een verkiezingsstrijd, die door het kiesrechtvraagstuk werd beheerscht, zooals b.v. het geval was met de Kamerverkiezingen door Tak van Poortvliet uitgeschreven, nadat het amendement De Meijer op zijn kiesrechtvoorstellen was aangenomen. Toen, niettegenstaande de arbeidersklasse in haar geheel het kiesrecht miste, een werkelijke strijd voor het kiesrecht in 't geheele land, nu niets daarvan, en dat niettegenstaande onze kiesrechtregeling en onze politieke verhoudingen op 't oogenblik zeker niet minder verouderd en veroordeeld zijn dan ze vóór 1897 waren.

Reeds deze feiten, we herhalen het en zullen het nog talrijke malen moeten herhalen, veroorzaken de tactiek die door de S. D. A. P. in 't algemeen maar inzonderheid sinds 1905 is gevoerd. Tien jaar een kiesrechtbeweging en nog geen beweging! Acht jaar een politiek, die gericht was op het winnen der Christelijke arbeiders en de Christelijke arbeiders verder dan ooit! Waarlijk, Mr. Troelstra behoeft op zijn arbeid der laatste 10 jaar niet met trots terug te zien.

Ondanks dit alles is de invloed der S. D. A. P., het is ook weer bij deze verkiezingen gebleken, in omvang, zool niet in diepte toegenomen. E pur si muv oel! En toch beweegt zij zich! Dit groote woord, dat Galilei van de aarde gebruikte, geldt ook van de arbeidersbeweging, de onafhankelijke arbeidersbeweging. Leiders mogen haar door verkeerd inzicht van den rechten weg eenigszins of zelfs veel verwijderen: de beweging zelve, die een gevolg is van de beweging der maatschappij, laat zich niet tegenhouden. En zoo vertoont dan ook, over het geheele land gezien, het stemmencijfer

der S. D. A. P. sinds de algemeene verkiezingen een vooruitgang die grooter is dan de vooruitgang van het aantal kiezers. Steeg dit laatste van 750.000 in 1905 tot 843.000 en dus met 12½%, het eerste ging vooruit in die vier jaar, van 65.743 op 82.494 dus met 25%. Bedroeg eerst het stemmental der S. D. A. P. 8.7% van 't totaal, thans is het 9.8%. De stijging is dus 1% van het totaal.

En nog iets anders bleek bij deze verkiezingen: dit namelijk, dat deze vooruitgang zoo goed als uitsluitend het gevolg was van den vooruitgang in de groote steden en een deel der zich kapitalistisch ontwikkelende kleinere plaatsen, terwijl daarentegen de groei in de plattelandstreken van het Noorden, waar de Partij haar eerste verkiezingssuccessen behaalde, ondanks alle concessies aan de kleinburgerlijke en kleinboersche gedachtenwereld en ondanks een o zoo voorzichtig optreden, plaats maakte voor stilstand en achteruitgang. Een verschijnsel, dat reeds bij de verkiezingen van 1905 geconstateerd werd door de leden van het toenmalige Partijbestuur, Loopuit 'en Wijnkoop, in hun rapport over de verkiezingen van dat jaar. Maar aan de tactiek der S. D. A. P. is het te wijten, dat deze zoo noodzakelijke en heilzame verplaatsing van het zwaartepunt der beweging en van den invloed op de kiezers, zich niet sneller heeft voltrokken en ook... dat, ondanks een beweging, die de S. D. A. P. in de laatste jaren machtig ten goede is gekomen en waarop wij nog terugkomen, — de in het N. V. V. georganiseerde vakbeweging bedoelen wij — *in een aantal zich sterk ontwikkelende plaatsen en streken mede stilstand ja achteruitgang van de politieke bewustwording der arbeiders valt te constateeren.*

Bezien wij de cijfers.

Normaal kan het id zekeren, zin genoemd worden (in hoeverre zulien we dadelijk zien), dat er achteruitgang of stilstand der stemmencijfers te constateeren valt in Appingedam, Groningen, Hoogezand, Schoterland, Tietjerk, Veendam, Weststellingwerf, Winschoten, Zuidhorn, het geheele Noorden met uitzondering van de districten Leeuwarden en Franeker.

Normaal ten minste, in zooverre het hier betreft een teruggang van het aantal kleinburgerlijke en kleinboersche stemmen op de kandidaten eener partij, die, ze moge zoo revisionistisch zijn als de Italiaansche, zich toch niet geheel van haar socialistischen oorsprong en haar arbeiderskarakter kan losmaken.

Niet normaal echter, in zooverre de teruggang ook te constateeren is — wat we nog niet weten — in Noordelijke districten, waar het kapitalisme wel voortschrijdt, waar de industrie zich wel ontwikkelt, zooals in Appingedam en Veendam, en waar die teruggang een gevolg is van het niet-stemmen van arbeiders op den kandidaat, zooals het geval was met havenarbeiders te Delfzijl, volgens een correspondentie in „Het Volk” of van het schromelijk gebrek aan organisatie, dat b.v. het district van Schaper kenmerkt.

Maar vooral niet normaal is het, dat het stemmencijfer op de kandidaten der S. D. A. P. uitgebracht, achteruit gegaan is of stilstaat in niet minder dan 17 andere districten nog, in Alkmaar, Almelo, Brielle, Breda, Deventer, Dokkum, Ede, Enkhuizen, Gouda, Gulpen, Haarlem, Haarlemmermeer, Hontenisse, Hoorn, Lochem, Middelburg en Zutphen, districten, waarvan, ja sommige tot de landelijke moeten gerekend worden, waar verscheidene een belangrijke groot-industrie herbergen, (men denke aan Breda, Ede, Gouda, Gulpen, Haarlem, Zutphen.) En ook niet normaal, omdat deze stilstand of achteruitgang bewijst, dat de S. D. A. P. in ieder geval ook in deze districten voor zoover ze een *landelijk proletariaat* omvatten, evenals in het Noorden, er nog steeds niet in geslaagd is deze elementen zelfs maar tot stemmen te krijgen. v.R.

{Slot volg.}

Vrijzinnige openhartigheid

Het „Handelsblad” in zijn eerste „Van Dag tot Dag” na den uitslag der verkiezing is wonderlijk openhartig ten opzichte van de beteekenis daarvan voor het kapitalisme.

Luister slechts:

Doch de hoofdzaak is deze, de heer Kuyper, wiens invloed groot zal zijn in de regeeringspartij, erkent dat het volk bezorgd zich afvraagt, „waar moet het heen bij een botsing tusschen Duitschland en Engeland?”

Dit geeft mij goede hoop, niet alleen, maar de zekerheid, dat nu ten laatste aan het in orde brengen der landsdefensie met alle kracht zal gewerkt worden.

Geschiedt dit, dan zegen ik de nederlaag.

't Is waar, er zijn verschillen tusschen christelijke en liberale bourgeoisie, doch er zijn zoovele overeenkomstige kapitalistische belangen, dat als die door een christelijk bewind beter kunnen worden behartigd dan door een liberaal dit een zegen is... voor het kapitalisme.

Meer en meer blijkt dan ook door de liberale bourgeoisie te worden ingezien, dat het behartigen der kapitalistische belangen in even veilige handen is bij het klerikalisme als bij 't liberalisme. C.

Berlijnsche Brieven.

De finantie-hervorming.

De Deutsche politiek wordt al sinds een paar jaar door de finantiële misère beheerscht, waarin het rijk verkeert. De eigenaardige splitsing der functies tusschen het rijk en de staten — we hebben al eens meer er op gewezen hoe voordeelig die voor de heerschende klassen is — geeft ook hier de juridische uiterlijke vorm. Het rijk zorgt voor de gemeenschappelijke aangelegenheden: buitenland, leger, vloot, koloniën; de staten zorgen voor de „Verwaltung”. De staten heffen directe belastingen, die het bezit treffen. Het rijk is aangewezen op bijdragen van de staten, en op indirecte belastingen, wel niet wettelijk, maar door gebruik en traditie. Daardoor wordt een staatsrechterlijke basis geschapen voor de politiek die de kosten voor militarisme door de massa laat dragen.

Maar zooveel zwaardere invoerrechten en verbruiksbelastingen telkens ingevoerd werden, de uitgaven voor leger en vloot stegen nog sneller. Daar was geen bijhouden aan. Men zie slechts de volgende jaarlijksche uitgaven in Millioen Mark voor

	leger	vloot	koloniën	pensioen	rente v. schulden
1872-75 gem.	325	36	niets	21	3
1901-05 „	670	210	20	75	103
1908	855	339	48	110	156

Van de 385 Millioen is het totaal dezer uitgaven tot 1508 Millioen gestegen. Waar moest dat geld vandaan komen? Tijdelijk behielp men zich met leenen; ieder jaar werden de uitgaven hooger en werd maar weer opnieuw geleend. Maar op den duur moesten er nieuwe belastingen bij. In 1907 kwam al een „Finanzreform” van 200 Millioen, maar in 1908 was 't gat weer even groot. En elk half jaar, dat er over gedelibereerd werd, groeide de som die noodig was. Nu gaat het al sinds bijna een jaar om 500 millioen nieuwe belastingen te vinden. Maar 't is zeker dat het volgende jaar weer een even groot gat in de schatkist zit. Het blijft misère.

En tegen die 500 Millioen zit de Rijksdag al een jaar haast aan te hangen. De moeilijkheid is, ze de volksmassa op de schouders te leggen en tegelijk den schijn aan te nemen, alsof de bezittende klassen zichzelf erg belasten. 't Plan van de Regeering was 400 Millioen uit verbruiksbelasting en 100 Millioen uit een belasting der nalatenschappen. Om ten minste iets voor 't rijk te kunnen halen uit de volle zakken, is de fictie ingevoerd dat een erfenisbelasting geen „direkte” belasting is. Bekend is, dat de jonkers voor die nalatenschapsbelasting bedankten en dat die nu in de snippermand ligt. De jonkers willen van die belasting op het bezit niets betalen, en probeeren hun vrienden, de rijke vrijzinnige kapitalisten, voor dit deel te laten opdraaien. De liberalen jammeren steen en been over de slechtheid, het egoïsme en de heerschzucht der jonkers, die deze 100 Millioen van zich afwentelen. Ze praten over niets anders dan over die 100 Millioen, waarvan zij, de liberalen, 't arme zwoegende volk willen ontlasten; maar over de 400 Millioen, waarmee ze hetzelfde volk willen belasten, praten ze niet; dat beschouwen ze als een onveranderlijke wet der natuur. En ondertusschen harrewarren ze met de andere burgerlijke partijen over telkens nieuwe voorwerpen, die belast zouden kunnen worden. Telkens duiken nieuwe plannen op, en niemand weet nog recht, waar het ten slotte op uit zal draaien. Maar dat Michel betalen zal, de arme Michel wel te weten, niet de rijke, staat vast.

Zelden is de politieke situatie voor de sociaaldemokratie zoo gunstig geweest als nu. De „overhooperedenen” der Januariverkiezingen in 1907 kunnen nu afrekening houden; de overwinnaars van toen hebben getoond, wat voor volksvrienden ze zijn; het liberaal-conservatieve blok ligt uit mekaar, na niets dan verkortingen der povere volksvrijheden en een financieel bankroet gebracht te hebben; het centrum heeft het met de jonkers al op een akkoordje gegooid. De massa der kleine

burgers en boeren met de arbeiders die in 1907 op de burgerlijke partijen stemden, toen de zaken bloeiden en de varkens veel geld opbrachten, zijn allesbehalve tevreden. Nu is de gelegenheid schoon, om overal door groote vergaderingen en demonstraties een geweldig volksprotest te laten hooren en de massa tegen de heerschende klasse mobiel te maken. En besluit Bülow, die 't bij de jonkers verkorven heeft en met zijn erfenisbelasting op hun tegenstand stuit, tot rijksdag-ontbinding, dan is er voor onze partij kans op één groote overwinning.

Het schijnt echter, dat de partij deze gunstige situatie niet in die mate uitbuit, als wenschelijk zou zijn. Van een van boven af georganiseerde massabeweging blijkt nog niets; slechts hier en daar breekt ze plaatselijk uit. Misschien komt het nog. In plaats als een volksbeweging tegen het heele systeem dezer rijkshuishouding wordt de strijd nog slechts als een zuiver parlementaire gevoerd. En daarbij willen, hoewel de Vorwärts al een tijd geleden verklaarde, dat onze partij er niet aan dacht, de regeering haar belasting te apporteeren, de revisionistische rijksdagleden den strijd op de manier van de liberalen voeren: door voor de erfenisbelasting te stemmen. Daarmee zouden zij dan ten eerste indirect de militaire uitgaven, die deze belastingen noodig maakten, goedkeuren. Maar bovendien zouden zij Bulow uit de klem redden. Het zou een merkwaardig schouwspel zijn, als Bulow de finantiehervorming door den steun der sociaaldemocraten er door kreeg; de sociaaldemocratie die hem de kleine erfenisbelasting er door hielp tegen de jonkers, en de jonkers die hem de 400 miljoen verbruiksbelastingen bewilligden, tegen de sociaaldemocraten. Dan was hij meteen van de moeilijke kwestie der rijksdag-ontbinding af, die alleen aan onze partij winst kan brengen.

Het blijkt ook hier alweer, hoe het „groote politieke inzicht” der revisionistische politici bezig is, een gunstige situatie voor de arbeidersbeweging te bederven. Het is echter niet waarschijnlijk, dat zij de meerderheid der fractie of der partij voor deze taktiek zullen weten te winnen. Mogelijk is het ook dat een beslissing tot de herfst verschoven wordt, omdat een rijksdag-ontbinding dan aan de burgerlijke partijen niet zoo onaangenaam is als nu. Dan zou de partijdag in Leipzig zich eerst over de te volgen taktiek kunnen uitspreken.

A. P.

Een bekentenis.

In *Land en Volk*, het hoofdorgaan der Vrijzinnig-Democraten, lezen we na den afloop der verkiezingen:

„De democratische groepen van links zouden uit den strijd, zoo niet sterker, dan toch met grooter eer zijn te voorschijn gekomen, indien niet een deel hunner den algemeen-kiesrechtsech door een andere verkiezingsleus vrijwel had verstikt.”

Hier wordt dus achteraf gekonstateerd, wat wij van te voren voortdurend reeds zeiden, dat in deze verkiezingen de Algemeen-Kiesrechtstrijd door de liberalen en vrijzinnig-democraten is gedood. Natuurlijk beduidt zulke berouwvolheid na de zonde bij deze geroutineerde zondaars niets. Zij weten dat en zij weten wel waarom zij zondigden, n.l. om zooveel het in hun macht nog is, ook het proletariaat van den open Kiesrechtstrijd af te houden.

Het merkwaardige van deze houding is dan ook niet, dat *Land en Volk* ze uitbrengt, maar dat een dergelijke uiting na den strijd zelfs nog geen plaats vond in de ontboezemingen van het hoofdorgaan van de S. D. A. P. *Het Volk*. Wat die listigste der bestrijders van het proletariaat, de V. D., wel vóór den strijd wisten en na den strijd moeten bekennen, dat kan de S. D. A. P. zelfs nu nog niet aan haar volgers duidelijk maken: de onbetrouwbaarheid zelfs van de Vrijz. Democraten in den Strijd voor het A. K.

WP.

Van het Partijbestuur.

Maandag 14 Juni, vergaderde het P. B.

Betreffende de herstemming werd besloten, dat waar de S. D. P. een afdeling heeft, de in herstemming komende kandidaten der S. D. A. P. worden gesteund door ons advies op hen te stemmen. Dat is dus in A'dam II, III en IX, Appingedam, den Haag I. De eenige burgerlijke kandidaat in een district waar wij een afdeling hebben, die voor steunen onzerzijds in aanmerking kan komen, is Ketelaar in Amsterdam V. Aan dezen zijn derhalve gespecificeerde vragen gericht betreffende zijn overtuiging omtrent het in geenerlei vorm verzwakt Algemeen Kiesrecht voor mannen en vrouwen. Van Ketelaars antwoord zal afhangen of al- of niet geadviseerd wordt bij de herstemming stem op hem uit te brengen. Van de overige burgerlijke

candidaten in herstemming in plaatsen waar wij afdelingen hebben, d.i. in A'dam VI, den Haag II, R'dam I, II, III, IV en V en Utrecht I en II komen er geen voor steun in aanmerking en wordt dus tot onthouding geadviseerd.

Aan de Gemeenteraadsverkiezingen moeten onze afdelingen zooveel mogelijk met eigen kandidaten deelnemen. Tijdig zullen maatregelen genomen worden voor onze deelname aan de jaarlijksche Alg. Kiesrechtbetoging.

De eerstvolgende P.B.'s vergadering werd vastgesteld op eind Juni of begin Juli.

Van de Afdelingen.

Uit Leiden. Nabetrachting. Het kleine aantal stemmen op De Visser uitgebracht, doet niets af aan wat ik de vorige maal schreef over het groote succes onzer verkiezingsactie, en een succes waartoe ook het debat van De Wolff met Nypels en van Molenaar met Ds. de Visser heeft bijgedragen. Trouwens wanneer men bedenkt dat hoogstens 30 onzer leden het kiesrecht bezitten, dat onder de industriele arbeiders hier zeer weinig kiezers zijn en dat vooral de jongeren naar ons luisteren, dan is het niet zoo weinig, dat 123 kiezers onze leus reeds de eerste maal volgden. Maar het groote resultaat voor ons is, dat men met aandacht naar ons heeft geluisterd, dat het zuivere socialisme op velen indruk heeft gemaakt en dat De Visser en Gorter in het vervolg hier sprekers zullen zijn die trekken. Het is hier ten duidelijkste gebleken, dat de arbeiders wel degelijk de verschillen kunnen begrijpen, een verschil dat ook in de bezieling van De Visser tegenover de met strijkages overladen, een ieders klandizie vragende, zich tot het rechtsgevoel wendende rede van Spiekman ten duidelijkste uitkwam. Zelfs vele leden der S. D. A. P. zijn sterk onder de indruk van onze sprekers gekomen en hebben geklaagd, dat noch Spiekman, noch Bleeker hun argumenten hebben weten te weerleggen. Wij kunnen gerust zeggen dat, behalve bij een groep die, vroeger steeds anti-socialistisch, nu de S.D.A.P. naloopt, het vooroordeel tegen ons is weggenomen. En dat is de eerste stap.

Wat de S. D. A. P. betreft, waarschijnlijk heeft de uitbreiding van bijna alle Marxisten het hare bijgedragen tot de stijging van haar stemmental. Tevens tocht die stijging hoe weinig verband er is, tusschen stemmental en succes op vergaderingen — want dit laatste is voor de S. D. A. P. nihil geweest.

De Vrijz. Dem. hebben zich bij deze verkiezing weer eens van den waren kant leeren kennen. Colportage werd op hun vergadering verboden (op voorbeeld van het Tribune-verbod in Rotterdam, zie Nypels); hoewel er tijd in overvloed was kon De Wolff, die door Nypels op tal van punten misverstaan was geen 5 minuten voor dupliek krijgen, bij het minste applaus voor den debater begon de voorzitter Fokker, die in alles afwijkingen van de orde poogde te zien, te hameren.

Het is noodig dat nu met de raadsverkiezingen het ijzer goed warm wordt gehouden, wanneer dan van den winter steeds meer blijkt welke partij werkt en welke niet, dan moeten wij hier wel aanhang krijgen. De grootste moeilijkheid zal gelegen zijn in de aantrekkingskracht die de schijnbare macht der S. D. A. P. op vele arbeiders uitoefent.

Enkele nieuwe leden behooren ook tot de vruchten van dezen verkiezingsstrijd.

Enschede. Dinsdagavond vergaderde onze afdeling huishoudelijk. Het bestuur werd als volgt samengesteld: J. Deunk, Voorzitter, M. J. Kistemaker, Secretaris, M. Schouwink, Penningmeester. Besloten werd om op Zondag 27 Juni des morgens om 10 uur onze eerste openbare cursusvergadering te houden.

Rotterdam. — Dinsdagavond j.l. vergaderde de afd. huishoudelijk.

Besloten werd ten behoeve van het garantiefonds van De Tribune bij de niet ter vergadering aanwezige leden huisbezoek te doen.

Een uitvoerige bespreking der afgelopen verkiezingen vond plaats, terwijl besloten werd een manifest te verspreiden, waarin uiteengezet wordt om welke redenen de Rotterdamse arbeiders zich bij de herstemmingen van stemmen moeten onthouden.

Op het destijds genomen besluit om bij de gemeenteraadsverkiezingen in district V uit te komen, werd teruggekomen en besloten ook bij deze verkiezingen district IV te bewerken.

Candidaten zijn: J. Kalter, W. v. Ravesteyn Jr. en H. A. Wakker.

De volgende contributieregeling werd getroffen: minimum-contributie 10 ct. per week, voor echtgenooten samen 15 ct. per week, terwijl in gevallen, waarin het Bestuur dit noodig acht, het Bestuur het recht heeft beneden deze minima te gaan. Verder werd besloten van deze contributie 1 ct. per lid en per week aan de administratie van De Tribune af te staan.

Weesp. Onze afd. zal bij de a.s. gemeenteraadsverkiezing probeeren onzen partijgenoot Vader weder in den raad te brengen. Wanneer er flink gewerkt wordt, is er groote kans dat het ons zal gelukken. Hoewel onze partijgenooten tegen het werk niet op zien, is dit echter alleen niet voldoende.

Wanneer de actie goed gevoerd zal worden, dan is er geld noodig en dit juist heeft de afd. niet.

Wij doen daarom een beroep op de partijgenooten in ons land de Weesper verkiezing te gedenken.

Het moet op haren en snaren gezet worden de plaats door Vader verlaten weder door hem te doen bezetten. Stuur alle dus uw bijdragen aan onzen penningmeester C. P. Scherpel, Heerensingel, Weesp.

Namens de afd. Weesp S. D. P.

P. VOGEL, Secretaris.

Afd. Groningen. — De afd. had Dinsdag de eerste huish. vergadering na de oprichting. Er werd een definitief bestuur gekozen en wel als volgt: Tot voorzitter G. Sterringa, secr. H. Boxem, Riouwstraat 20a en penningm. A. Best, die tevens den brochurehandel zal waarnemen. Correspondent en agent voor „De Tribune” bleef F. Langendonk.

De contributie werd bepaald op 10 cent per lid en per week. Hiertegen werd door een enkele bezwaar gemaakt, b.v. waar het gold twee leden van één gezin. Besloten werd om voorloopig 10 cent te heffen.

Vervolgens maakte de Gemeenteraadsverkiezingen een punt van bespreking uit. Algemeen was men van oordeel, dat we ditmaal geen eigen kandidaten zouden stellen, en wel omdat onze afd. nog pas bestaat en daardoor de massa nog eigenlijk niet weet wat wij willen. Besloten werd dien-aangaande de arbeiders spoedig in te lichten over ons doel en streven. Onze houding tot de kandidaten der S. D. A. P. werd uitgesteld voor de volgende huish. verg. Nog werd besloten om de openb. verg. tot nader uit te stellen.

Met de brochures en „Tribune” wordt flink gewerkt en de afd. zal zeer zeker aan haar doel beantwoorden, n.m. om bewuste tsijders(sters) te maken voor onze schoone zaak. De afd. is sinds de oprichting al gestegen en telt nu 15 leden, die allen op de huish. verg. aanwezig waren.

F. L.

District Appingedam.

Evenals in 1905 is ook nu weder Schaper in herstemming met den candidaat der anti-revolutionairen; toen heeft hij een oud-liberaal, thans een vrijz. dem. klein gekregen. Met bewondering voor den persoon van Schaper en met respect voor diens taktiek zullen vele S. D. A. P.-ers in den lande het heugelijk nieuws hebben vernomen.

Menigeen zal gedacht hebben: Hadden we zoo'n candidaat gehad en waren we ingewijd in de finesses van die taktiek!

Tot leering van alle revisionisten in de S. D. A. P. (overname in *Het Volk* zij hier aanbevolen) willen we daaromtrent iets mededeelen.

De voortzetting van de affaire op gelijken voet als in 1905, onder goedkeuring van het P. B. („het geheele”), is zoo eenvoudig mogelijk. In het Verkiezingscomité nemen zitting: 2 soc. dem. en 3 niet-soc. dem. Besloten wordt: geen verkiezingscourant der Partij te verspreiden, daar de schijn moet worden vermeden, dat naast den strijd om den zetel soc. dem. propaganda wordt gemaakt. In het eenige strooibiljet, dat verspreid wordt, moet telkens sprake zijn van „den heer” . . .; moet worden aangedrongen, dat in geen geval op den **kerkelijken** candidaat wordt gestemd; moet aangeraden worden, trouw te blijven aan den arbeiderscandidaat, die nu reeds 8 jaren de zaak des volks en van het district tot veler tevredenheid heeft gediend in de Kamer; moet vooral de nadruk er op gelegd worden dat de ware vrijzinnige democratie het best wordt gediend, door den candidaat der arbeiders in het district niet te doen vallen, omdat de strijd in het gansche land gaat tegen het conservatisme; moet dubbel aangedikt worden, waarvoor de soc. dem. in de Kamer hebben gestreden, opdat daaruit blijke, dat men zich voor de sociaal-democratie niet bang behoeft te maken; moet verder nog een beroep gedaan worden op de kiezers uit het nijvere volk, die tot nu toe wegens hun geloof neigen tot de kerkelijke partijen, om ook hun stem uit te brengen op den candidaat, die het vertrouwen van allen verdient.

Van belang is het ook een aanbevelingsbrief te doen afdrucken uit een blad der tegenstanders, b.v. „Het Algem. Handelsblad” of de „Opr. Haarl. Courant”, waaruit zonnelaar blijkt, dat de candidaat het model is van een arbeidersafgevaardigde; dat hij de beste onder de revisionisten is, een in de Kamer bij alle partijen geachte, sympathieke figuur, een die op een congres der S. D. A. P. het beste speecht, die in de Kamer van al de soc. dem. afgevaardigden 't best een schakel kan vormen tusschen al die andere partijen, groepen en de s. d. Kamerfractie, en die rekening weet te houden met particuliere, met individueele zoo goed als met algemeene belangen.

Verder: zorg men, dat noch revisionistische, noch Marxistische leden der S. D. A. P. in het district komen spreken of debatteren in den verkiezingsstrijd. Met een enkel ondoordacht woord zou men veel kunnen bederven, omdat men de menschen en de toestanden op z'n duimpje moet kennen en er rekening mee heeft te houden, dat vanaf 1901 de strijd voor de sociaal-democratie door den afgevaardigde zooveel mogelijk in het district achterbaks is gehouden en dat het gewoonte is in het district, dat bij het Verkiezingscomité aangesloten arbeidersorganisaties bij gemeenteraadsverkiezingen samenwerken met liberale of anti-rev. kiesverenigingen, dikwijls zelfs zonder met eigen kandidaten uit te komen.

Wanneer door de S. D. A. P. dit exempel bij komende verkiezingen wordt gevolgd, zal men van een gunstiger uitslag verzekerd kunnen zijn, dan die thans valt te boeken.

Werkelijk, men is hier en daar nog veel te principieel. Het parool zij dus: de S. D. A. P. voert nergens meer den onverzoenlijken, maar den „vreedzamen klassenstrijd.”

S.